

ODVETNIŠKA PISARNA

Uredništvo in upravnništvo:
Wildenrainerjeva ul. 15/III.
Dopisi morajo biti podpisani
in frankovani.

GLASILO ODVETNIŠKEGA IN
NOTARSKEGA URADNIŠTVA

== Izhaja vsak mesec. ==
Naročnina stane za celo
leto 24 dinarjev. — Po-
samezna številka 2 dinarja.

Štev. 7 in 8.

V Mariboru, mesca septembra 1922.

Leto IX.

† Jaka Štoka.

Morana je prestrigla nit življenja našemu dolgoletnemu tovarišu in prijatelju Jaki Štoka v Trstu.

Danes smo potom časopisja izvedeli žalostno vest, da se je naš mili prijatelj preselil v večnost. Dokončal je pravdo svojega življenja, zapustivši nam svoja dobra dela in lepe spomine.

Globoko v srce nas je zbolelo, ko smo se zamislili, da ne bomo več srečevali po Trstu obče znanega »Jaka«, ki ji bil priljubljen pri Slovencih in spoštovan pri Italijanih.

Rajniki je bil prvotno odvetniški uradnik in potem dolgo vrsto let na vodilnem mestu ugledne odvetniške pisarne dr. Gustava Gregorin in dr. Eduarda Slavik v Trstu kot vzoren in ugleden pisarniški ravnatelj (Direttore di studio).

V pisarni bil je neumorno delaven. Zahteval je sicer pisarniški red in točnost, vendar je bil osebo odkritosrčen tovariš, zlasti pa začetnikom ljubežljiv učitelj. Radi teh redkih lastnosti bil je pri podrejenem oseboju, kakor tudi pri šefih priljubljen in spoštovan.

Njegova vsestranska verziranost, znanje raznih jezikov ter prijazno osebno občevanje mu je često pripomoglo dostop tje, kamor navaden odvetniški uradnik ni mogel dospeti. Na tržaških sodnijah je bil priljubljen in domač. Opirala so se mu vrata tam, kjer so drugi zaman trkali.

Ta svojstva so ga usposobljala za prvovrstnega pisarniškega ravnatelja, ki je zbog svojega samostojnega nastopa, inicijativnosti, svojih vsestranskih uspehov in neumorne pridnosti prednjačil svojim stanovskim tovarišem ter nam kazal pot, po kateri se lahko dvigne tudi odvetniški uradnik do zaslužnega narodnega delavca in čislane člana človeške družbe.

Jaka Štoka je poleg mnogovrstne zaposlenosti še našel čas, da je sodeloval pri stanovskih organizacijah v prid svojih tovarišev. Iz raznih slovenskih mest bivše Avstrije smo se v stanovskih zadevah obračali v Trst do tov. Štoke, ki je bil točen in hiter informator in ki je poznal tržaške razmere tako dobro, kot malokateri.

Pred 25 leti so naši prvobornelji oživeili stanovsko gibanje odvetniških in notarskih uradnikov po slovenskih pokrajinah. Na našem obzorju so se takrat pojavile

tri zvezde. Kar nam je bil na stanovskem polju za Celje tov. Ivan Bovha ali za Ljubljano tov. Josip Christof, to je bil za naš stan v Trstu Jaka Štoka.

Dasi v pisarni in pri raznih tržaških narodnih društvih ter pri dramatiki silno zaposlen, oprijel se je organizacije odvetniških in notarskih uradnikov po Tržaškem, zbiral okrog sebe stanovske tovariše ter bil so-trudnik stanovskega lista Slovenska pisarna.

Na ustanovnem občnem zboru Društva odvetniških in notarskih uradnikov krajevne skupine Trst dne 21. maja 1899 bl je Jaka Štoka izvoljen predsednikom ter je kot tak pokazal mnogo agilnosti, iznajdljivosti in dobre volje. Vsled takrat vladajočih razmer na našem polju v Trstu se vkljub predsedniškovi požrtvovalnosti niso zamogli doseči zadostni uspehi, ker med tržaškimi tovariši ni bilo edinsti in dovolj zavednosti.

Ko se je dne 5. julija 1908 ustanovilo samostojno Društvo odvetniških in notarskih uradnikov, s sedežem v Gorici, bil je tov. Štoka naš marljiv, dopisnik in zvest sotrudnik.

Delavnost Jake Štoka pa ni segala le v pisarniško in stanovsko stroko, temveč je bil pokojnik dolgo vrsto let med najbolj agilnimi in požrtvovalnimi kulturnimi delavci pri slovenskih tržaških društvih. Njegovo neumorno in uspešno delovanje pri slovenski dramatiki v Trstu mu je pridobilo na tem polju nevenljivih zaslug.

Tudi na Goriškem smo občutili tozadevno blagodejno delovanje. Čez dan zaposlen v odvetniški pisarni, se je zvečer pripeljal v Renče, Dornberg, Ajdovščino ali kam drugam, kjer je zbiral in vadił diletantske igralce za uprizoritev kake dramske predstave ali kaj sličnega po goriški okolici.

Davno je že tega, ko smo Jako Štoko občudovali v vlogi »Desetega brata« v Dornbergu ali se divili njegovim spretnostim v Renčah, ko je igral v isti igri vlogo »Kriavljā«.

Težko bi bilo naštetı vse odre in vloge, v kojih je pokojnik z najboljšim uspehom nastopal.

Ko smo se mi zjutraj naspani in čili vračali v pisarno, se je vozil Jaka Štoka proti Trstu utrujen in izmužen vsled požrtvovalnega vztrajanja pri raznih sejah in društvenih prireditvah. Vkljub temu je čez dan vzorno vršil svoj pisarniški posel, zvečer pa so ga zopet čakale

društvene dolžnosti, s katerimi je bil ta nesebični narodni delavec vedno preobložen.

Dičile so ga izvrstne lastnosti. Kremenit in blag značaj, trdna neupogljiva volja, podjetna in jeklena narava. In vendar je bil Jaka predvsem čustven in iskren tovariš.

Pred kakimi desetimi leti je Jaka Štoka izstopil iz odvetniške pisarne ter otvoril v Trstu lepo urejeno in bogato založeno trgovino s knjigami in pis. potrebšččinami.

Kake zasluge in priznanje si je pokojnik pridobil pred širšo javnostjo, posnamemo tudi iz vrst, posvečenih pok. Jaki Šoka, v včerajšnji št. 194 dnevnika »Jutro«:

»Gospod Jaka Štoka je bil dolga leta med najbolj agilnimi in požrtvovalnimi delavci po slovenskih tržaških društvih. Zlasti za razvoj slovenske dramatike v Trstu si je pridobil pokojnik nepozabnih zaslug. Več sezon je bil duša Dramatičnega društva; sam izvrsten karakteren igralec je znal pridobiti tržaškemu slovenskemu gledališču mnogo nadarjenih diletantov. Deloval je skrajno nesebično in požrtvovalno kot igralec in režiser ter pomnožil število slovenskih dramatičnih predstav tako, da je postalo gledališče končno stalna kulturna ustanova. Njegova zasluga je bila, da je dobilo Dramatično društvo v hotelu »Balkan« — ki so ga fašisti leta 1920 z nečuvveno surovostjo zažgali — lepo gledališko dvorano s praktičnim odrom. Tam je priredil rajni Štoka dolgo vrsto prav dobrih predstav domačega in tujega repertoarja. Iz njegove dobe je lahek prehod do stalnega tržaškega slovenskega gledališča ter sta tudi že pokojni L. Dragutinovič in A. Verovšek le nadaljevala in razširila Štokov program. Za narodno zavest pa je deloval Štoka z dramatskimi predstavami ne le v Trstu, nego z gostovanji tudi po tržaški okolici in po slovenskem Krasu. Nedostatku domačega repertoarja, primerne za diletantske odre, je priskočil sam na pomoč s tem, da je napisal nekaj efektnih satiričnih ali burkastih igric: »Ne kliči vraga!« — »Trije ptički«, »Moč uniforme«, i. dr. Poslednjih deset let se je posvetil bolj svoji trgovini ter je zalagal slovenske knjige, tiskovile, razglednice in drugo. Njegova papirnica je bila solidno narodno podjetje, ki se je razvijalo vedno lepše. Nenadejano je zgrabila še mladega moža bolezen, ki ji menda še ni leka. Nekaj tednov je ležal v agoniji. Končno pa je omahnila tudi Štokova močna narava. Velezaslužnemu slovenskemu kulturnemu delavcu ostane ohranjen v zgodovini naše Talije hvaležen spomin.«

Kakor mu ohrani hram Talije hvaležen spomin, tako bodi tudi v naših srcih postavljen trajen spomenik našemu nepozabnemu tovarišu Jaki Štoka, katerega se bodedu ob vsaki priliki spominjali, da je bival med nami kot izredno delaven in talentiran tovariš, ki je deloval v korist naroda ter živel v čast našemu stanu.

Dragi Jaka! Ob odpretem grobu stojimo v duhu poleg Tebe ter Te s solznimi očmi spremljamo k večnemu počitku. Tvoj duh naj plava nad nami. Poslavljamo se za vedno od Tebe. Pošiljamo Ti iz tujine zadnje pozdrave

— mi vsi Tvoji dragi prijatelji in znanci — bivajoči po raznih krajih rakosane naše slovenske domovine to in onstran mejnikov.

Bodi Ti lahka južna zemljica.

Snivaj sladko nedosanjan sen.

V Mariboru, dne 18. avgusta 1922.

Društveni predsednik: **Dragotin Gilčvert.**

Zborovanje odvetniških in notarskih uradnikov v Ptujju.

V nedeljo dne 20. avgusta 1922 ob 10. uri dopoldne vršil se je izredni občni zbor Ptujjske skupine Društva odvetniških in notarskih uradnikov mariborskega okrožja v Ptujju v akademski sobi v »Društvenem domu« s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika ptujjske skupine.
2. Nagovor in poročilo predsednika osrednjega vodstva iz Maribora.
3. Odborovo poročilo ptujjske skupine.
4. Stanovsko glasilo »Odvetniška pisarna«.
5. Volitve novega odbora.
6. Raznoterosti.

Občni zbor je sklical centralni odbor v Mariboru na zahtevo 14 članov Ptujjske skupine, ker vodstvo Ptujjske skupine vkljub opetovanim pozivom od strani osrednjega vodstva in domačih članov od ustanovitve 13. 6. 1920 ni sklicalo občnega zbora in so se tudi odboreve seje vršile v predolгих presledkih.

Iz Maribora sta došla predsednik tov. Gilčvert in tajnik tov. Cilenšek.

Koj po 10. uri se je zbralo zagostno število članov in članic. Tajnik ptujjske skupine tov. Logar se je oprostil, ker se je moral ta dan uradno podatj izven mesta, ravno tako so se oprostili 2 člana in 1 članica, ker stanujejo daleč izven mesta v Ptujjske okolici.

ad I.

Predsednik Ptujjske skupine tov. Bregant otvori občni zbor, pozdravi vse navzoče, zlasti predsednika in tajnika osrednjega društva iz Maribora s željo, da bi današnje zborovanje na novo pōživilo društveno gibanje v Ptujju, da bi zadobila skupina novih zmernic in člani nove snovi in podbude za skupno delovanje. Oni pa, ki malomarno stojijo ob strani, naj se poglobijo v društveno življenje, naj izpolnjuje vsak svojo dolžnost napram društvu, da bode vsak posameznik zanesljiva opora odboru in celokupni organizaciji.

Tov. Bregant se pritožuje čez malomarnost nekaterih članov, ki so neredno plačevali članarino. Večina pa je članarino točno plačevala in bila naročena tudi na stanovski list »Odvetniška pisarna«.

Ker je politična oblast delala neprilike skupini ter od nje zahtevala vsemogoče popravke in dostavke v društvenih pravilih, čeravno so to pravila osrednjega vodstva v Mariboru, ki so bila odobrena od deželne vlade v Ljubljani, zakasnil se je občni zbor. Da se seje niso tako pogosto vršile, je vzrok tudi ta, da je iz začetka skoro vse delo težilo na njegovih ramah, da so se odborniki, zlasti tajnik in blagajnik menjali, da se je v pisarne v velikem številu sprejemalo začetnice, ki še nimajo pojma o kaki disciplini, da so se v nekatere pisarne vrinili tudi penzionisti, ki niso za naš stan izobraženi in služijo, z ozirom na pokojninske prejeme, za

male plače, s katerimi zasebni uradnik absolutno ne more živeti, ako nima postranskih dohodkov.

Tudi so nekateri ptujski tovariši tako srečni, da posedujejo v okolici svoje hiše in posestva. Radi tega se bolj brigajo za svoje gospodarstvo, kot za stanovsko izobrazbo in organizacijo ter ne stavijo vedno odločnih zahtev po minimalnih plačah, kakor jih osrednje društvo ter druge organizacije določajo.

Ni dolgo, ko so imeli Ptujski odvetniki in notarji zborovanje ter je večina bila za take minimalne plače 6000 in 3000 K mesečno, kot so bile sprejete v Mariboru in drugod.

V zadnjem momentu pa se oglasita k temu vprašanju taka šefa, ki imata uslužbene začetnice in penzioniste ter izjavita, da nju uradništvo ne zahteva poviška, da se je z njim že vsak sam dogovoril ter, da se isto zadovolji z nizko plačo, samo da sme biti v pisarni.

Vsled takega nezaslišanega postopanja od strani nekaterih šefov in nekvalificiranega uradništva padejo vsi uspehi organizacije v vodo.

Kvalificirano uradništvo se je na to vsejedno z naprednejšimi šefi sporazumelo, da plačujejo moškim 5000—6000 K, ženskam 2500—3000 K. So pa po pisarnah tudi take moške moči nastavljene, ki dobivajo mesečno le od 1800—2800 K.

Priporoča, da se sprejema v pisarne samo kvalificirano uradništvo (brez penzionistov), da se vsi vpišejo kot člani v skupino, poročajo vsak po svojih močeh o gibanju društvenemu vodstvu v Mariboru ter pridno čitajo stanovski list »Odvetniška pisarna«.

Poročilo se soglasno odobri.

ad II.

Na to povzame besedo **predsednik osrednjega vodstva tov. Gilčvert iz Maribora**, ki prinaša iz Maribora tovariške pozdrave s željo, da se osveži gibanje celotne stanovske organizacije. Zahvali se v imenu centralnega vodstva na lepi udeležbi ter izreče zahvalo predsedniku Ptujске skupine za njegovo poročilo in njegov, kakor tudi ostalih odbornikov, trud, da so uspešno vodili društveno ladjo skozi dve leti in da je ta ladja ostala nepoškodovana v kljub temu, da so v njo butali valovi od raznih strani in da se je včasih opasno približevala obrežnim pečinam, ob kojih bi se bila sigurno razbila, da niso nekateri člani in članice vesla trdno držali ter bi na današnjem občnem zboru v tem slučaju ne mogli pozdravljati številnih starih in mladih društvenikov, kot pasazirjev društvene ladje.

Na današnjem občnem zboru dobivamo utis, kakor da bi se bila posameznikov oprijela

malodušnost.

Čudno to ne bi bilo. Vedno naraščujoča draginja, premali službeni prejemki in pri nekaterih še težkoče, katere morajo prestati zlasti začetniki, predno se seznanijo s pisarniški posameznostmi, da si priborijo zadostno pisarniško kvalifikacijo in na ta način opravičeno zahtevajo one minimalne plače, ki jih organizacije za svoje članstvo zahtevajo.

A tudi vam starejšim tovarišem je brati

potrtost in skrb

raz obrazov. Imate nekateri sicer posestva, a tudi številno družino in stanovati morate izven mesta. Nekateri od Vas so

izkoriščani od šefov

baš zato, ker oni dobro vedo, da se ne morete iz Ptujga ganiti. Selitveni stroški so previsoki, stanovanjska beda povsod občutna, da bi si človek tako z lahka prebral

službo. Vkljub dobre kvalifikacije posameznikov morate delati službo za nižje prejemke, kakor bi isti odgovarjali Vaši praksi, Vašim izkušnjam in verziranosti. Ako bi odpadla stanovanjska mizerija ter bi selitveni stroški ne igrali tako velike vloge, lahko bi Vam društvo pripomoglo do ugodnih služb po drugod, bodisi v naših, bodisi v drugih strokah. Že kar ob tej priliki povem, da dobi v Mariboru pri nekem odvetniku.

dobro mesto s plačo 6000—7000 K

izurjen pisarniški vodja, pri drugem odvetniku z manjšo zahtevo po kvalifikaciji s plačo od 5000-6000 K, notarijat v Črnomlju išče notarskega konceptnega uradnika — nejurista, v Mariboru se sprejme več perfektnih strojepisk in stenografinj i. t. d.

Za dobro kvalificirano uradništvo imamo vedno mnogo povpraševanj. Tudi notarijat v Ptujju išče izvežbanega konceptnega uradnika, vendar nam ni znano, kako plačo lahko pričakuje.

V zadnji številki »Odvetniške pisarne« smo objavili žalosten pojav

izkoriščanja uradništva

od strani notarijata, ko je služboval starejši samostojen uradnik pod naslovom »solicitor« pri notarju g. dr. Antonu Bartol v Brežicah za mesečnih K 1500.— Prejemal je torej **polovico manjšo plačo kot vsak delavec** in ni čudno, da se je moral zadolžiti, da je preživel sebe in družino. Čeravno ni legalno, vendar bi bilo pravično, da ta notar plača dolgove za svojega uradnika, kojemu so dobri ljudje pomagali rediti njegovo družino ter krepiti njegove moči, koje je potem zapravljval v pisarni in se je njegov sef takorekoč opiral na tuje vzdrževanje svojega uradnika.

Društvo je preskrbelo temu uradniku službo v trgovski pisarni z **mesečno plačo K 5500.—** Ako kateri notar dopusti, da plača obrtnik notarskega uradnika K 4000.— višje kot on sam, potem je to znak njegovega ubožstva ali pa pomanjkanje čuta pravičnosti. V obeh slučajih naj se zapre tak šef sam v pisarno ter naj ne sprejema nikakih uradnikov kot svojih sužnjev.

Temeljito naj torej premisli vsak začetnik ali začetnica dobre in slabe strani advokature in notarijata, predno se odloči za to stroko.

Kdor čuti v sebi veselje za ta poklic ter namerava trajno ostati v tem stanu, naj se oprime z vso dušo in z vsemi zmožnostmi pisarniških podrobnosti, da zadobi v primernem času

zadostno kvalifikacijo,

ki ga bode opravičevala kot tovariša v naših vrstah, da bode opravičeno deležen društvenih dobrot, minimalnih plač i. t. d.

Kdor pa za to stroko nima veselja ter namerava posedati v pisarnah le tako dolgo, da se pisarniško nekoliko izvežba ter nato prestopi v drugo stroko ali kdor se za naš stan ne čuti zmožnega ali dovolj talentiranega, ta naj ne

poskuša svojo srečo v odvetniških pisarnah,

ker so taki elementi v tem stanu le nesrečni in se ne morejo nikdar povzdigniti na tak duševni nivo, da bi dosegli tak gmojni položaj, da bi zamogli pošteno izhajati, pisarnam koristi in postati ugledni člani človeške družbe.

Dolžnost šefov in pisarniških ravnateljev je, da takim začetnikom to službo nujno odsvetujejo ter jih ne izkoriščajo ob malenkostnih plačah, kakor se to večkrat dogaja, da dotični začetnik s tem zgubava svoja mlada leta v lastno nesrečo. Taki začetniki naj vstopijo takoj v

druge poklice, za katere so sposobni in tam bodo s pridnostjo tudi našli svojo srečo.

Časi, ko je dobil v odvetniški in notarski pisarni službo vsak,

ki je le znal pisati,

so se preživeli.

V pravem pomenu besede nimamo po naših pisarnah več pisarjev.

Kdor ni jurist in hoče službovati po odvetniških in notarskih pisarnah, ta mora biti

vešč koncepta ali pa strojepisja in stenografije.

Druge vrste uradniki — ice ne pridejo več v poštev, ker se po pisarnah ne prepisuje več, temveč se izvršuje vse na stroj.

Zato na najdemo po pisarnah vedno redkejšo moško moči. Ti so svoj čas pač vstopali v pisarne, ko še v njih niso dominirali pisalni stroji, kjer je prevladovala stenografija in ročna pisava. Šteli smo med naše tovariše šolane dijakke, absolvirane maturante in razne juriste. Kdor se na tem polju ni mogel osamosvojiti, ta je prestopil v drug stan in danes opažamo odlične ravnatelje, tajnike in prokuriste z visokimi plačami, ki opravljajo odgovorno službo po raznih bankah in drugih denarnih zavodih.

Mnogo nastetih gospodov je pričelo svojo karijero po odvetniških in notarskih pisarnah ter so se tam v vsem mogočem izvežbali. Mnogi so delovali pri raznih društvih, na političnem polju i. t. d., dokler se niso povzpeli v samostojne in dobre plačane poklice.

Vsled slabe organizacije odvetniških in notarskih pisarn, začel je ta stan hirati. Moškega naraščaja ni. Le

maloštevilni pionirni nekdanjega uradništva

so še ostali po pisarnah. Ko prestopijo tudi ti v druge stanove, ali pa izumro, nastopi za naš stan

nova doba z ženskimi močmi

s povsem drugo šolsko izobrazbo, kot so jo vživali dosedaj moški uradniki.

Ako pregledujemo društvene pristopnice, razvidimo, da je večina uradnikov obiskovala

višjo, najmanj pa nižjo gimnazijo,

da še sedaj štejejo med pis. ravnatelje tovariše, ki so napravili maturo, pa iz raznih vzrokov niso nadaljevali študij. Ženske uradnice pa izkazujejo po večini le

ljudsko-meščansko-šolsko izobrazbo

ter k večjem bimesečne strokovne kurze v strojepisju oziroma stenografiji.

Znan mi je le en slučaj, ko poseda v neki odvetniški pisarni gospodična-pravnica. Ne morem je pa primerjati onim praktičnim moškim pravnikom, ki so poprej delovali po pisarnah ter so bili za vsako delo uporabljivi.

Ta gospodična ne dobi v izdelovanje kakih konceptov, ker bi se s tem preveč od nje zahtevalo, strojepisje in sodne poizvedbe ji nič kaj ne diše, svoje tovarišice-nejuristinke gleda po strani, naše organizacije so ji »pod njeno čast«, ter se nam ni pridružila kot članica. Vendar je ta slučaj osamljen ter nahajamo med nami tozadevno le »belo vrano«.

Ako se pa ozremo nazaj po naših strokovnih prednikih-pradedih, zadobimo čisto drugo sliko, kot jo prikazuje današnje odvetništvo in njih uradništvo.

V rimskih časih bile so prvotno pridržane pravne vednosti, iudikatura, pravna posvetovanja i. t. t. duhovnom. Za njimi so se pojavili posvetni učenjaki, ki so vršili brezplačno pravna opravila, zato pa so često sprejemali razna darila.

Rimski odvetnik ni bil zastopnik stranke v današnjem pomenu besede, temveč njen svetovalec, pravni

zvedenec in nekak priprošnjik pred oblastmi. Juris consultus-advocatus.

Radji tega pa se odvetništvo takrat ni smatralo kot obrt, temveč kot brezplačen, časten poklic, ki je bil pridržan navadno visokim dostojanstvenikom, znamenitim učenjakom in govornikom. Tak odvetnik je nastopal pod imenom

Orator — Patronus.

— — — aut patronus dicitur, si orator est, aut advocatus, si aut ius suggerit aut praesentiam suam commodat amico.

Zlasti govorništvo, ta dragocena dedščina Rimljanov, usposobljalo je v rimskih časih znamenite učenjake kot odvetnike. Tako so vršili brezplačno ta posel Cato, Mucius Scaevola, Quintilian, Tacitus in drugi.

A tudi v zgodovini nemške advokature (1575—1648) najdemo znamenite govornike, ki so se bavili le z govorništvom pred sodišči, med tem, ko so tožbe, vloge in vse predpriprave vršili prokuratorji-neodvetniki, ki so imeli svoje pisarne ter pošiljali k razpravam odvetnike, ki niso imeli lastnih pisarn in pisarniškega osebja.

Pravde je vodil prokurator, odvetnik je v pravdi nastopal pred sodišči le kot govornik in zvedenec.

Tako so nastopali kot znameniti odvetniki Konrad Lagus 1522 v Wittenberg, Christoph Kappener (1466, —1511) Leipzig, Dethard Horst (1548—1618) Wittenberg, Henning Göde (1464—1521) v Erfurt in dr.

— — — in causis Rei publicae patrocinari, orare, causas appellationum domini legere, consulere, sententiam dictare, ius indicare.

Procuratores — Avoue — Sollicitanten:

Pod temi imeni najdemo v Rimski državi, po Francoskem, Nemškem in deloma tudi v stari Avstriji one zastopnike, ki so pravde vodili in se bavili z zastopanjem strank na splohi. Ti niso bili odvetniki, imeli pa so svoje pisarne in svoje pomožno osebje, ki se je lahko osamosvojilo, ko si je pridobilo dovolj znanosti in prakse. V teh pisarnah se je vodilo pravde, k razpravam pa so ti prokuratorji, avoue odn. sollicitatorji pošiljali odvetnike, v kolikor k posameznim pravdam niso bili sami pripuščeni. Taka zastopstva so se sproti plačevala, kakor danes n. pr. substitucije.

Tak avoue odn. sollicitator bil je u g l e d n a o s e b a. Dasi se ni zahtevalo od njih položitve doktorata in tudi akademska izobrazba ni bila predpisana, so se le ti smatrali za sorodne z akademiki, ker so postali samostojni še le, ako so delovali daljšo dobo v takih pisarnah pri svojih prednikih in ako so si potom prakse in samoizobrazbe pridobili dovolj znanosti, **da so položili praktičen izpit.**

Na Francoskem so delovali taki »Avoue« leta 1379, kjer so imeli lastno bratovščino »erivain et procureurs« pod patronaneo sv. Miklavža in sv. Katarine, ki sta bila od leta 1344 dalje ob jednem patrona univerze.

S francosko postavo 30. 3. 1791 se je ustanovilo zastopanje po avoues pri tribunalih officiers ministeriels ou avoues. Z dekretom 3 Brumaire II se je to uradovanje odpravilo in je s postavo 27. ventôse VIII z dne 18. 3. 1800 zopet oživilo in so avoues zopet sami zastopali pred sodišči ali pa v važnejših zadevah stali za odvetnikom, ko je isti sodnikom zadevo prednašal in pojasnjeval.

V Nemški državi se je ta posel vršil pod imenom Sollicitanten. Visitations-Memoriale iz leta 1580 govori o Sollicitantih in Skribentih, ki so bili z odvetniki vred prištevani »zu den Kammergerichts-Verwandten«.

V stari Avstriji je govora leta 1617 o Sollicitaturi, ki samostojna posluje v manj važnih zadevah, urgira pravde pri sodiščih, zastopa itd.

Leta 1712 so bili takozvani »Landessollicitatoren« zapriseženi ter so bili opravičeni vloge sami signirati, med tem, ko je bil pri važnejših vlogah potreben signum od odvetnika.

V Brnu je bilo n. pr. leta 1766 zapriseženih 14 »Landesadvokatov« in 7 Landes-Sollicitatorjev. Od leta 1785 pa se ti sollicitatorji niso več zaprsegavali, ker k zastopanjem niso bili več pripuščeni.

Vsled vedno večjega naraščanja odvetnikov sta se oba poklica slednjič spojila v jednega.

Ko so začeli odvetniki otvarjati lastne pisarne ter se bavili na sploh s zastopstvi, ki niso odgovarjala več njih prvotno vzvišenemu in častnemu poklicu, združili so svoje pisarne z onimi kakega avoue ali sollicitatorja z dobro upeljano klijentelo ter sta oba delovala po teh združenih pisarnah kot samostojna šefa.

S časom pa so odvetniki popolnoma podjarmili sollicitatorje, jih izrinili iz pisarn kot samostojne šefe in slednjič začeli sprejemati v službe poleg inteligentnih in šolanjih dijakov tudi take začetnike brez gimnazijske predizobrazbe, samo če so imeli lepo pisavo. Ko so se taki začetniki nekoliko pisarniško izobrazili, so jih nastavljali po pisarnah pod imenom »sollicitator«, četudi marsikateri ni samostojno opravljal teh funkcij.

Ker so torej sollicitatorji postali odvetnikom podrejeni ter dobivajo fiksno plačo in so imeli ta naslov, ki ni več označeval prvotnega opravila in samostojnega poslovanja »sollicitature«, so organizacije sklenile, da se zamenja ta naslov za naslov pisarnovodja ali pisarniškega ravnatelja, ki bolj točno označuje desanji značaj in posel verziranega starejšega uradnika, ako zamore isti dokazati vsaj 10 letno prakso po odvetniških ali notarskih pisarnah ter te usposobljen, da zadobi od odvetniške zbornice legitimacijo za zastopstvo.

S tem pa preidem na drugo za naš stan nič manj važno razmotrivanje.

Numerus clausus.

V zgodovini advokature najdemo, da so se vlade v raznih presledkih in v raznih državah večkrat bavile s tem vprašanjem ter so v očigled raznih situacij sklenile »numerus clausus advokature«, lokaliziranje iste, in dotične odredbe zopet dvignile.

V rimski državi bila je do leta 319 advokatura v toliko omejena, da je bilo pri vsakem sodišču k zastopanju pripuščenih le gotovo število odvetnikov.

Leta 319 proglasil je Constantin advokaturu prosto, vendar jo je lokaliziral v tem smislu, da se je moral vsak odvetnik odločiti za zastopanje pri enem sodišču, kjer se ga je kot takega vpisalo, vsled česar njegovo zastopstvo pri kakem drugem sodišču ni bilo dopuščeno.

Leta 500 upeljalo se je na predlog rimske advokature zopet numerus clausus.

Kakor pri Rimljanih, doživljala je advokatura tudi drugod razne svobodščine in omejitve.

V Avstriji n. pr. je cesar Jožef II. z dvornim dekretom 9. 1. 1781 dvignil omejitve advokature, z dekretom 5. 4. 1781 prepustil je najvišjemu sodišču pravico pripuščanja advokatov k zastopanju pri pojedinih sodiščih, in z dekretom 14. 5. 1781 je odločil, da se mora odvetnike pripustiti kot zastopnike pri vseh sodiščih dotične dežele, vsled česar je bilo lokaliziranje advokature popolnoma odpravljeno.

Iz tega je razvidno, da se je monarh z vprašanjem advokature temeljito bavil ter izdal v treh mescih od

9. 3. 1781 do 14. 5. 1781 kar tri zaporedno dvorne dekrete, ki so globoko posegali v odvetniški poklic.

Koj po smrti cesarja Jožefa II začelo se je zopet propagirati numerus clausus.

Svoboden prestop k advokaturi omogočil je sodnikom, da so zapustili svoj poklic ter prestopali k advokaturi. V podbudo je služil sodnikom dvorni dekret z dne 27. 10. 1788, po kojem so smeli poleg sodnega poklica izvrševati sodniki izven svojega sedeža tudi advokaturu, da si s tem zboljšajo svoj gmotni položaj, ker so bili od države preslabo plačani.

Vsled tega je število odvetnikov silno naraščalo. Na Dunaju je poskočilo število odvetnikov v letih 1780—1799 od 57 do 122. Eksistenca odvetnikov po prvotnem poklicu je bila resno ogrežena. Juridčne fakultete so za »Božjo voljo« cesarja prosile, naj se omeji to naraščanje advokature, ki se s pretiranim pomnoževanjem na ugledu in gmotno upropašča. Vsled tega je bilo z dekretom 12. 4. 1802 naročeno, da se do nadaljnjega ne vršijo nikaki odvetniški izpiti.

Z dvornim dekretom 23. 12. 1814 je izšel ukaz, da se mora vladi o številu odvetnikov poprej poročati, predno se dopusti k izpitu nove kandidate in od leta 1818 se je izdalo celo vrsto dekretov, ki določajo za posamezna mesta fiksno število odvetnikov.

Do leta 1834 določenih je bilo za Prago 70, Dunaj 80, katero število se je do leta 1869 zvišalo na 200.

Prvih pet let te dobe imenuje advokatura zlato dobo. Od leta 1839 dalje se je število odvetnikov zopet pomnoževalo in je leta 1848 najvišji sodni dvor dvignil vse omejitve glede advokature, čemur je državni zbor 1862 pritrdil. Svobodna advokatura bila je izrečena z dekretom 6. julija 1868.

To pa ni prineslo odvetniškemu poklicu blagostanja. Število odvetnikov je začelo zopet rapidno naraščati, da so nekateri odvetniki popolnoma ubožali in je ostalo njih osobje brez zasluzka. Na Dunaju n. pr. poskočilo je število odvetnikov od 200 v letu 1869 na 536 v letu 1879 in na 687 v letu 1890.

Slično naraščanje odvetništva se je opazovalo v drugih mestih in po provincijah.

V Sloveniji pred vojno nismo tako hudo občutili naraščanja odvetništva. Ker je smel odvetnik zastopati pri sodiščih cele avstrijske monarhije, imeli so zlasti Slovenci zbog obvladanja raznih jezikov tozadevno široko polje. Število odvetnikov ni bilo omejeno le na Slovenijo, temveč so uradovali slovenski odvetniki tudi na Dunaju, Gradcu, Celovcu, Trstu i. t. d.

Po preobratu pojavil se je tudi v Sloveniji na tem polju tak položaj, o katerem morajo merodajni činitelji resno razmišljati, ako nočejo biti sokrivi, da bosta advokatura in notarijat prebolevala hudo krizo, da zaidejo posamezniki v težavni gmotni položaj in da **bode stan odvetniških in notarskih nameščencev pri tem izkrvavel.**

To domnevanje pretvarjajo v žalostno resnico tozadevno previsoko statistične številke.

Advokatura po Sloveniji je štela leta 1907 — 53, leta 1916 — 33 in leta 1921 že 179 odvetnikov. V 14 letih se je torej število odvetnikov pomnožilo za 126, kar je z ozirom na področje in obsežnost teritorija, na katerem so posluje, vsekakor preveč, da bi zamogli vsi z osobjem vred dostojno izhajati. Brez osobja pa ustroj današnje advokature ne omogoča odvetniku eksistence.

Naše društvo se je vsled tega obširno bavilo na zborovanju dne 24. 2. 1922 v Mariboru s tem vprašanjem ter Vas nakazujem na naše tozadevne resolucije objav-

ljene v marčevi številki »Odvetniške pisarne«.

Opažam, da so nam nekateri odvetniki, zlasti pa sodni svetniki in koncipijenti, zamerili, da smo to pereče vprašanje razmotrivali, češ, da k temu mi nismo legitimirani. Mnogo odvetnikov in notarjev pa nam je pritrnilo in izreklo željo, naj bi se s tem vprašanjem temeljito bavile odvetniške in notarske zbornice, nadsodišča in vlada.

Ker pa je rešitev tega vprašanja vitalne važnosti za naš stan, so poklicane naše organizacije in tudi Delavska zbornica, da sodelujejo na remeduri ter izposlušajo take naredbe, na podlagi kojih bode odvetništvo in notarijat ter njih oboje zavarovano pred nevdružno konkurenco. Določi naj se maksimalno število odvetnikov ali pa lokalizira njih delokrog, da bosta šef, kakor uslužbenec zamogla računati na primeren zaslužek in zadostno delo v teh poklicih.

S tem bode na jedni strani podana podlaga za stalnost in kvalificiranje pisarniškega osebja po odvetniških in notarskih pisarnah, na drugi strani pa bode ložje sistemizirati osebju take plače, ki jih v lastnem delokrogu lahko zasluži ter bode s tem delno rešeno tudi mezdnogibanje, ker bodedo zamogli zahteve staviti na trdne in opravičene fundamente.

Advokatura in notarijat sta torej postala s časom plačana obrt. Mi nismo nič drugega kot sotrudniki te obrti, vsled česar tudi spadamo pod zakon o trgovskih pomočnikih.

Potrebno je torej, da se

časovnim razmeram prilagodimo

ter računamo s predrugačenimi razmerami.

Naloga organizacij je tudi ta, da v sporazumu s šefi porazdeli uradništvo v kategorije, ki odgovarjajo delu in izobrazbi posameznika.

Izvemši kategorijo koncipijentov-odvetniških kandidatov imamo v glavnem le dve kategoriji:

Konceptno uradništvo in strojepiske.

Konceptni uradniki so po večini porazdeljeni po raznih pisarnah kot pis. ravnatelji. Poleg evidence in vodstva blagajne, morajo ti uradniki biti verzirani tudi v konceptu vsake vrste, da v šefovi odsodnosti diktirajo vloge in korespondenco strojepiskam, da le te ne posedajo brezdelno po pisarnah. Potrebno je torej, da si ti uradniki prisvojijo juridične vednosti, da preštudirajo razne izvršilne, zemljejknjižne in druge zakone, da zasledujejo sproti naredbe v Uradnem listu in da so sploh v tekočem z glavno snovjo, ki se razpravlja na juridičnem in administrativnem polju.

Strojepiske morajo biti perfektno.

Perfektnost v strojepisju, ekspediciji, v iskanju aktov in drugih jednostavnih pisarniških opravilih zadobi prav lahko vsaka strojepiska v kljub poprej naglašeni šolski izobrazbi v jednem letu, ako je vestno obiskovala dotični tečaj, ako je v pisarni pokazala zadostno pridnost in zanimanje za to stroko in ako je od narave dovolj talentirana.

Ker se itak ne zahteva mnogo od ženskih moči, jim posebno priporočamo poleg strojepisja

znanje stenografije in cirilice.

Razni odvetniki so se društvu že ponovno priporočali, naj jim društvo preskrbi perfektnih stenografinj, ki jih bodo radi bolje plačevali, kot strojepiske brez znanja tesnopisja.

Naravnost čuditi se je lahko miselni indolenci mlajšega naraščaja, da se ne oprime stenografije ter s tem razširi umstveno obzorje, zlasti pa s tem izboljša svoj gnotni položaj. Za stenografinje imamo vedno dovolj

lepih in dobro plačanih mest. **Biti pa morajo perfektno.**

Razni uradi že poslušajo v cirilici. Tudi odvetniške pisarne dobivajo mnogo korespondence v cirilici. V narodnem, kakor tudi v praktičnem oziru je torej potrebno, da smo večši cirilice. Zlasti pa ne bi smelo biti med nami nobenega »mlajših«, ki ne bi znal cirilice.

Samoizobrazba in strokovna organizacija

sta glavna temelja, na katerih sloni dobrobit in zasužranje boljše bodočnosti odvetniškega in notarskega uradništva.

V to svrhu imajo služiti že obstoječe in še bodoče stanovske organizacije, katere moramo z vsemi silami podpirati ter delovati na to, da ne bode med nami daleč naokrog ne jednega nezavednega tovariša ali tovarišice, ki ne bi spadal v kako strokovno organizacijo.

Vse te organizacije pa morajo imeti nad seboj neko višjo »silo«, ki njih delovanje kontrolira, malodušne odbore bodri ter jim daje novih smernic in iniciativ na polju stanovske izobrazbe. Treba je neke institucije, ki ima pregled nad vsemi strokovnimi in sorodnimi društvimi, da zamore kot naša »najvišja instanca« zagovarjati naše interese pred oblastmi ter naše hotenje udejestvovati pri zakonodajstvu.

Z veseljem moramo torej pozdravljati

ZVEZO

društev privatnih nameščencev Sloveniji, ki se je ustanovila v Ljubljani ter njeno glasilo

Organizator.

Kakor sem že obširno poročal v marčevi številki Odvetniške pisarne, se je pri seji dne 8. 1. 1922 konstituirala v Ljubljani

Delavska zbornica,

v koji je tudi naš stan zastopan. Dne 19. 3. 1922 vršila se je druga seja in od takrat naprej se izdelujejo predpriprave za volitve, ki bodo pokazale, ali je tudi privatno nameščenstvo na dovolj visoki stopinji organizatorične izobrazbe, da bode poslalo v Delavsko zbornico take zastopnike, ki bodo strokovno izobraženi ter bodo zamogli uspešno zastopati interese svojih volilcev in dotične stroke neglede na strankarsko pripadnost poedincev.

Za naš stan je potrebno, da se glede volitev v Delavsko zbornico, v Pokojinski zavod, v Bolniško blagajno i. t. d. večkrat sestanemo ter razmotrivamo naše misli in načrte v strokovnem glasilu

Odvetniška pisarna,

ki je dosedaj energično in uspešno branila naše interese ter širila stanovsko probujo med naše tovariše.

Sklepam s željo in prošnjo, da ste me prav razumeli in da bodete podpirali naše centralno vodstvo, naše in druga sorodna stanovska glasila ter s tem koristili sami sebi in celokupnim stanovskim organizacijam.

Skupina res ne more delati čudežev, toda če vestno izpolnjuje v pravilih začrtane dolžnosti, da zlasti redno pobira članarino, pridobi vsako na novo sprejeto pismo kot člana, da se simpatično udejestvuje tudi pri šefih ter jih skuša pridobiti kot podporne ude, sotrudnike in naročnike našega glasila, da nam pogosto poroča o stanovskem gibanju ter ne pripusti, da bi se nepoklicani elementi utihotapili v naše vrste, potem bodete tudi kot skupina dokazali resno pojmovanje organizatoričnega dela, ki bode v čast Vam ter v korist Vašim članom in naraščaju.

Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto.

Ker se je **tajnik tov. Logar** vsled uradnega posla nahajal izven mesta, je njegovo poročilo prečitala **tov. Nežica Goriškova omož. Illner**.

Poročilo obsega v glavnem društveno delovanje od 20. 10. 1921 dalje, ko je današnji tajnik prevzel tajniške posle Ptujске skupine. V glavnem se isto krije z izvajanjem tov. predsednika ad 1). Od 20. 10. 1921 dalje je imela skupina 9 sestankov in sej. Zapisniki obsegajo 9 strani. Zapisnik od prejšnjih sej ni na razpolago, vendar omenja tajnik, da je skupina tudi poprej precej delovala in je bil zlasti predsednikov tov. Bregant jako delaven, katerega pa odbor in nekateri člani niso dovolj podpirali. Izreka zahvalo za trud predsedniku skupine ter upa, da bo v bodoče skupina agilnejše delovala.

Njegovo poročilo se odobri, vendar prosi tov. Gilčvert, naj novi odbor pošlje osrednjemu odboru izčrpno poročilo tudi za ostali čas od ustanovitve 13. 6. 1920 do 20. 10. 1921, zlasti pa od politične oblasti vrnjena pravila in tozadevne odloke, da centralno vodstvo to zadevo samo uredi s Ptujskim okrajnim glavarstvom.

Blagajničarka Nežica Illner poroča za dobo od 28. 1. 1922 do 20. 8. 1922 o blagajniškem stanju skupine, ker je v tem času ona bila blagajničarka.

Dohodki:

28. 1. 1922 prejela od predsednika knjižico	K 1154.15
članarina od 1. 1. 22 — 30. 8. — 8 mesecev	» 1440.—
naročnina Odvetniške pisarne	» 1176.—
drugi dohodki	» 40.—
Skupaj	K 3810.15

Izdatki: Osrednjemu društvu:

odposlala naročnino	K 1176.—
izdatki za Ptujsko skupino »	487.—
skupaj	K 1663.—
V knjižici in blagajni dne 20. 8. 22 še	K 2137.15

Predsednik osrednjega društva ugotovi imetje Ptujске skupine tako-le: Glasom tega poročila je iznašalo imetje Ptujске skupine dne 28. 1. 1922 v knjižici K 1154.15
Na to se je pobralo članarino za 8 mesecev K 1440.—, od koje pritiče osrednjemu društvu 75% to je K 1080.—, skupini pa 25% t. j. » 360.—
drugi dohodki ki tičejo le skupini » 40.—
Dohodki skupine torej K 1554.15
proč gori navedeni izdatki Ptujске skupine » 487.—
Iznaša čisto premoženje skupine K 1067.15

Ker je v blagajni in knjižici K 2187.15, ima osrednje vodstvo dobiti glasom tega računa še K 1120.—.

Skupina izkazuje, da je v teh 8 mescih pobrala naročnino Odvetniške pisarne v znesku 1176 ter enak znesek osrednjemu društvu poslala. Po tem računu bi imelo društvo še dobiti K 1120.—, ker naročnina za glasilo pritiče v celoti osrednjemu društvu, ki mora itak iz centralne blagajne zalagati deficite za tisk lista. Računi se bodo primerjali z blagajniškimi poročili blagajnika osrednjega odbora.

Ker prejšnji blagajnik tov. Novak ni navzoč, da bi podal celotno blagajniško poročilo od 13. 6. 1920 do 28. 1. 1922, se izrek glede absolutorija pridrži osrednjemu odboru v Mariboru oziroma bodočemu občnemu zboru skupine.

Predsednik Gilčvert izreče v imenu osrednjega društva, marljivi blagajničarki **tov. Nežici Goriškovi** toplo zahvalo za pridno pobiranje članarine ter za njen trud in društveno zanimanje, da je došla na dve zborovanji osrednjega društva v Maribor.

ad 4.

Ta točka odpade vsled pozne ure in ker je snov deloma že izčrpana s poročilom ad 2.)

ad 5.

Po listkih se izvoli novi odbor, ki se konstituira tako-le:

Predsednica: **Nežica Illner**, roj. Goriškova (pisarna Dr. Sadnik.)

Tajnik: **Ivan Logar** (pis. not. Strafella).

Blaginik: **Oroslav Selmajer** (pis. Dr. Gosak).

Odbornica: **Matilda Pepelko** (pis. Dr. Gosak).

ad 6.

Po živahni debati, v kojoj so posegli razni člani in članice, sprejme se soglasno sledeče

RESOLUCIJE:

1. **Ptujska krajevna skupina** društva odvetniških in notarskih uradnikov mariborskega okrožja stremi po ciljih, ki so jih začrtale organizacije zasebnega uradništva; špeciјelno pa onih, ki jih zasledujejo društva odvetniških in notarskih uradnikov ter jim zagotavljamo svojo solidarnost in bodemo z vsemi močmi podpirali ter dejansko sodelovali na uresničenju vseh prizadevanj za povzdigo gmotnega in duševnega položaja vsega odvetniškega in notarskega uradništva po Sloveniji.

2. **Zagotavljamo** zlasti točno izpolnjevanje vseh v pravilih začrtanih dolžnosti ter bodemo po svojem odboru podpirali osrednje društvo z marljivim sodelovanjem pri skupnem programu ter bodemo redno vsak mesec pobirali članarino in naročnino za »Odvetniško pisarno« ter denar in poročila v smislu pravil odpošiljali prvo polovico vsakega mesca osrednjemu društvu v Mariboru. Skupina bode skrbela za pridobivanje članov in naročnikov, sodelovala pri posredovanju služb, redno sklicevala seje in o sklepih pravočasno izveščala centralno vodstvo, skrbela za poučna predavanja ter pospeševala v svojem delokrogu strokovno in znanstveno omiko svojih članov.

3. **Zavedamo se** velike koristi in važnosti stanovskega glasila »Odvetniška pisarna« in sličnih strokovnih listov ter bodemo gmotno in s članki sodelovali, da bode naš list dobro uspeval in zanesel organizacijo do slednje odvetniške in notarske pisarne, da prešine stanovska zavest vsakega, ki se prišteva našemu stanu.

4. **Izjavljamo**, da se bode vsak član naše skupine dosledno ravnal po sklepih glavnega vodstva ter zlasti ne občeval, niti kakorkoli podpiral ono odvetniško in notarsko uradništvo, ki bi bilo nastavljeno po pisarnah brez vednosti in odobritve od strani strokovnih organizacij. **Ogibal se bodemo vseh onih, ki niso organizirani** v kaki strokovni organizaciji, ravno tako pa tudi onih, ki škodujejo našemu stanu in ugledu s škodljivimi dejanji ter nekvalificiranim obnašanjem. Podpirali pa bodemo one začetnike-ice, ki so bili v pomanjkanju kvalificiranega uradništva sprejeti z vednostjo organizacij v pisarne, ter jim bodemo pomagali pri pisarniški izobrazbi, ako bodo dani predpogoji in izgled, da ti zečetniki namera-

vajo ostati stalni in pridni odvetniški in notarski uradniki in če se bodo podvrgli društveni disciplini.

5. **Pozdravljamo** ustanovitev »Delavske zbornice« ter pričakujemo od nje zaščite naših interesov in izrekamo zaupanje zlasti »Klubu privatnih namenščencev, Delavske zbornice v Ljubljani«, ki je poklican, da poleg drugovrstnih zasebnih nameščencev oživi k stanovski zavednosti tudi uradništvo po vseh odvetniških in notarskih pisarnah v Sloveniji ter je dovede do enotne in obvezne organizacije.

6. **Obsojamo alkohol**, v kojem zapravlja samec težko prisluzene novce, si slabí zdravje in energijo, zmanjšuje delamožnost ter si s tem uničuje lastno prihodnost; družinski očetje pa vrhu tega zmanjšujejo s tem svoji lastni družini najpotrebnejše življenske potrebščine. Tudi obsojamo **vedno menjajočo se modo**, ki podražuje obleko ter ne bodemo sledili tozadevnemu vrvenju lahkomišljenega sveta in prepuščamo ta luksuz verižnikom in vsem onim, kojih eksistenea ni odvisna od fiksnih in pošteno prisluzenih prejemkov.

7. **Naprošamo** odvetniške in notarske zbornice ponovno, da zastavijo pri pravosodstvu v Beogradu ves upliv ter počvzamejo energično korake, da se sedanji draginji primerno zviša **zastareli odvetniški in notarski tarif**. Vendar pripominjamo, da tudi najboljši tarif ne bodo uvedli v posamezne odvetniške pisarne primernega blagostanja in zasigurali uradništvu stalnost in eksistenčne pogoje, dokler se ne reši pereče vprašanje, v kakem številu se zamorejo v bodoče nastaniti odvetniki po posameznih krajih Slovenije.

8. Dosedaj določeni **minimalni prejemki** za koncipiente in pisarniške ravnatelje mesečnih K 6000.— ter perfektne strojepiske K 3000.— ne zadoščajo več za zadostno preživljenje, ker je od zadnjega povišanja občutno narasla draginja in ker odgovarjajo gornji zneski predvojni plači do največ K 90.— za moške in K 45.— za ženske, računajoč jedno krono za $\frac{1}{4}$ **predvojnega krajarja**, ker so v tem razmerju danes plačljiva tudi živila in obleka. Radi tega pozivljamo osrednji odbor v Mariboru in Delavsko zbornico v Ljubljani, da nemudoma podvzame vse potrebne korake, da dosežemo take prejemke, kakor jih prejemojo drugi sovrstni sloji ter se že sedaj tem korakom pridružujemo.

9. **Z ogorčenjem konštatiramo**, da nekateri odvetniki in notarji rušijo stanovsko disciplino uradništva po posameznih pisarnah s tem, da nastavljajo po svojih kancelarijah penzioniste, ki niso v naši stroki kvalificirani ter servilno služijo za polovične in še manjše plače.

Ako so taki penzionisti še pri močeh in sposobni za vršenje svojega poklica, jih ima država obdržati v službi. Ako pa so nezmožni ali postali obnemogli, ne spadajo v odvetniške in notarske pisarne, ker je dolžnost države, da jim izplačuje zadostno pokojnino za mirno vživanje še ostale življenske dobe.

Odvetniško zbornico naprošamo, da takim penzionistom **ne izdaja legitimacije** za zastopanje pri prvih na-

rokoh in v izvršilnih zadevah ter da sploh omeji izdajanje legitimacij le na take konceptne uradnike-nejuriste, ki zamorejo dokazati 10letno službovanje po odvetniških pisarnah.

V stanovskih glasilih naj se priobči imena vseh onih odvetnikov in notarjev, ki delujejo proti našim interesom ter kvarijo ugled odvetniškega in notarskega uradništva s tem, da prepovedujejo svojemu uradništvu pristop v stanovskim organizacijam; da sprejemajo v službe penzioniste ter jim na ta način dajejo potuho, da pri močeh se nahajajoči uradniki predčasno zapuščajo državne službe in oškodujejo s tem državno blagajno ter davkoplačevalce, ker se izplačuje na ta način pokojnina takim osebam, ki so še pri moči za opravljanje njih prvotnega poklica v državni službi, ki pa vsled predčasnega upokojenja in s sprejetjem privatnih služb take rekoč verižijo s pokojnino in zajedajo ter oškodujejo interese zasebnega nameščenstva.

10. **Pozdravljamo** snujoče se društvo naših tovarišev-ic v Ljubljani, razveseljivo društveno oživljenje naših tovarišev v Trstu in Gorici ter zaupamo v boljše dneve, ako nas prešine vse ista organizacijska misel, ako zavlada med nami edinstvo in zavednost in ako posamezniki v društvu ne bodo iskali le osebnih koristi, temveč videli v društvu edini pripomoček, stopati poleg drugih sovrstnih organizacij do boljše bodočnosti.

Novo izvoljena predsednica **Nežica Illner** se zahvali na izvolitvi ter predlaga še sledečo resolucijo, ki se soglasno sprejme:

11. **Izrekamo** zahvalo osrednjemu vodstvu v Mariboru, ki je z neutrudljivim delom organiziralo vse stanovske tovariše po mariborskem okrožju ter omogočilo dosedanje izdajanje stanovskega glasila.

Želimo, da bi se vsi tovariši -ice združili v močno enotno organizacijo, ki nam je potrebna tudi pri volitvah in sodelovanju v Delavski zbornici, Pokojninskemu zavarovanju, Bolniški blagajni i. t. d., da bodemo pomagali sami odločati v lastnih stanovskih vprašanjih.

Na to zaključí predsednik osrednjega društva to zanimivo in nad vse pričakovanje dobro uspelo zborovanje s željo, da se v kratkem vidimo na Mariborskem občnem zboru.

Krajevni skupina Ptuj.

Blagajnik:	Predsednica:	Tajnik:
Oroslav Selmajer.	Nežica Illner.	Ivan Logar.
	roj. Goriškova.	

Anton Levec, dvorni svetnik v p.

O izvršbi proti erarju.

Vsi, ki ljubimo svojo državo, lepo Jugoslavijo, občutimo težko, ako čitamo vedno in vedno pa časopisih o nekorektnem ali počasnem postopanju oblastev v različnih stvareh državljanov. Tako postopanje povzroča včasih ogromno gmotno škodo udeležencem, da, ogroža jim

mnogokrat tudi njihovo ekzistenco. S tem se seveda širi nezadovoljstvo med državljani, kar daje ugodno priliko brezvestnim demagogom, da hujskajo ljudstvo zoper vlado ali celo zoper državo samo. Dogaja pa se mnogokrat, da je vzrok pogreškov oblastev le neznanje ali pa napačno umevanje dotičnih zakonov in predpisov. Zato je nalog nas vseh, da po svoji moči opozarjamo na nedostatke in skušamo doseči s tem boljše poslovanje.

Pa tudi naša sodišča, ki sicer tako vestno, nepristransko in temeljito opravljajo svoje posle, zagrešijo sem in tje kako rešitev, ki ne ustreza pravemu umevanju zakonov ali predpisov. Tako je v zadnjem času izdalo neko krožno kot rekurzno sodišče odločbo, s katero je izpremenilo prvoinštančni izvršilni sklep, da se dovoli zahtevajočemu upniku na podlagi priznalne razsodbe v svrhu izterjanja njegove terjatve v znesku 80.519 K s pripadki zoper zavezano stranko, vojni erar, ki ga je zastopala finančna prokuratura, izvršba z rubežem in preodkazom v poteg terjatve zavezanega vojnega erarja proti neki banki v znesku 300.000 K, zadevni izvršilni predlog zavrnilo in zahtevajoči stranki naložilo plačilo rekurzni stroškov erarju v znesku 1070 K.

Priznalna razsodba se je izdala 15. decembra 1921 in je določila paricijski rok 14 dni. Po preteku tega roka se je obrnil tožnik, da bi dosegel plačilo, na divizijsko intendanturo, ki ga je pa zavrnila na komando, kateri je dobavil blago. Ta komanda je pa izjavila, da nima potrebnega denarja za poplačilo dolga, in tako je ostala zahteva tožnikova brezuspešna. Čez nekaj časa se obrne tožnik na finančno prokuraturo kot zastopnico obsojenega erarja s prošnjo, naj čim preje preskrbi, da bode njegova terjatev poravnana. Finančna prokuratura na to prošnjo niti ni dala odgovora, in tako je moral tožnik vložiti, ko je čakal še tri mesece, zgoraj omenjeni izvršilni predlog proti vojnemu erarju v roke njegove zastopnice finančne prokurate.

Kakor že navedeno je rekurzno sodišče prvosodni dovolilni sklep spremenilo in izvršilni predlog zavrnilo.

Razlogi rekurznega sodišča so nastopni:

»Po §-u 409, c pr. r. in §-u 1. točka 1. izvrš. r. je sicer pravomočna sodba tudi proti državi po preteku paricijskega roka izvršna; obstojajo pa upravni predpisi, ki način izvršbe proti državi za izterjavo izvršnih denarnih terjatev modificirajo.

Tako določa dvorni dekret z dne 21. septembra 1798, št. 434. zb. j. z., da se ne smejo dovoliti vknjižbe na državna zemljišča, ne da bi bil poprej o tem zaslišan erar; ta dekret je pa z ozirom na določbo čl. VII. uvodn. zak. k izvrš. r. še v veljavi. Ker je pa izvršba na drugo premoženje države brezdvomno ravnatoko proti splošnim drž. interesom, kakor izvršba na državna zemljišča, mora isto načelo veljati tudi pri izvršbah na tako državno premoženje. Zato govorijo tudi določbe §-a 15 in 28 izvrš. r. kakor tudi določila §§ 251. in 290. izvrš. r.

Denarna plačila po državi se ne vrše tako kot pri privatnih osebah, ker morajo v javnem splošnem interesu obstojati predpisi o načinu plačil. Tak pravdni predpisi tudi obstoje in določajo, da mora po teh predpisih v to pristojna oblast nakazati izplačujočim blagajnam izplačilo. Na teh predpisih ni izvršilni zakon ničesar spremenil, kar izhaja iz določb čl. I. in IV. uvod. zak. k izvrš. r. Ta upravna določila pa tudi ne ovirajo izplačil dolgov države privatnikom, marveč obstoje, kakor že navedeno, v interesu splošnosti in določujejo le način izplačila države in se torej ne morejo in ne smejo zapostavljati in odbiti tudi ne pri prisilnih izplačilih potom izvršbe. Obvezna so tedaj tudi za vsakega zahtevajočega upnika proti državi.

Po teh predpisih je pa dolžnost zahtevajoče stranke, da se obrne v prvi vrsti na oblast, ki je pristojna k nakazu izplačila. Če se ta oblast brani izdati nakaz ali pa nakazana blagajna brani izvršiti izplačilo, zamore zahtevajoča stranka naperiti izvršbo proti državi, v kolikor je to dopustno po obstoječih zakonih. Tega pa zahtevajoča stranka v smislu §-a 54, točka 3. izvrš. r. niti ni trdila, še manje pa v smislu §-a 55 izvrš. r. prvega stavka drugega odstavka, izkazala.

Na isto pravno stališče se je postavilo tudi bivše vrhovno sodišče v svoji plenarni odločbi št. 173., Sp. R. št. 1465. GUNF. in drugih.

Prvo sodišče je dovolilo tedaj predlagano izvršbo proti obstoječim zakonitim določbam, vsled česar se je moralo rekuru zavezane stranke ugoditi in izvršilni predlog zavrniti.

V teh razlogih izreka tedaj rekurzno sodišče, 1. da se mora ne le pred izvršbo na nepremičnine, nego tudi pred izvršbo na vsako drugo premoženje erarja poprej zaslišati fiskus, in 2. da mora upnik pred izvršbo v svrhu izterjanja kake terjatve, ki mu pristaja proti erarju, zahtevati pri dotičnem državnem oblastvu, da mu nakaže plačilo.

To pravno stališče je pa pomotno.

Dvorni dekret z dne 21. septembra 1798, št. 434, zb. j. z. je bil pod naslovom: »An das ostgalizische Appellationsgericht und Landes-Gubernium« izdan v prav špeci-jelno svrhu, namreč, kakor pravi sam, »Mit Bezug auf die in Salinen - Tauschgüter - Angelegenheiten erlassene und durch Edict vom 21. März 1796 kundgemachte Verordnung«; ta poslednja naredba je dodana kot priloga dvornemu dekretu. Ta kot priloga dodana naredba pa določa, kako je postopati pri zamenjavi pozameznim posestnikom pristojnih salinskih zemljišč, ki so se morala odstopiti državi, z drugimi posestnikom v odškodovanje odstopljenimi zemljišči. Ker so ob taki zamenjavi zadobili posestniki eventuelno v poravnanje razlike vrednosti kako odškodninsko terjatev, določa dvorni dekret, da se mora pred vknjižbo te terjatve na zamenjano salinsko, sedaj državno dobro, zaslišati »fiskus«.

Iz navedenega je razvidno, da je bil dvorni dekret izdan le za prav špeci-jelne razmere v takratni kronovini Galicija in da zaradi tega njegove veljave ni generalizirati na splošna državna zemljišča.

Da vprašljivi dvorni dekret ni bil izdan z namenom, da ima veljati splošno glede vsake državne nepremičnine, izhaja tudi iz tega, da pravi: »dass Verbücherungen auf Staatsgüter niemals ohne vorläufige Einvernehmung des Königl. Fiskus bewilligt werden sollen.« Besede Königl. Fiskus kažejo, da ima dvorni dekret le špeci-jelne gališke razmere pri salinskih dobrih v smislih.

A naj se pusti veljati ta dvorni dekret tudi glede izvršbe na katerekoli državne nepremičnine, ne more se pa raztegniti njegova veljava tudi, kakor trdi to rekurzno sodišče na vsako drugo državno premoženje. Čl. VII. uvodn. zak. k izvrš. redu določa, da ostanejo zakonski predpisi itd., po katerih so gotove stvari, pravice in terjatve izvzete popolnoma izvršbi v svrhu izterjanja denarnih terjatev, ali po katerih je izvršba glede takih stvari, pravic in terjatev dopustna le v določenih mejah ali pod določenimi omejitvami, v veljavi. Po tem členu bi bil dvorni dekret tedaj res še zmirom veljaven, a seveda le v tolikem oziru, v kolikor to sam določa, t. j. le glede izvršbe na državne nepremičnine. Ekstenzivna vporaba dekreta tako, da velja tudi glede izvršbe na vsako drugo premoženje države, je zato nedopustna in proti duhu izvršilnih zakonov, ki navajajo taksa-

tivno vse od izvršbe izvzete predmete (§§ 250, 251 in 290 izvrš. reda), ali pa se sklicujejo glede nedopustnosti ali omejitve izvršbe na gotove prejšnje predpise (čl. VII. uvod. zak. k izvršilnemu redu, § 290 izvrš. r.), katerih predpisov se pa tudi ne sme uporabljati ekstenzivno. **Takega gotovega prejšnjega predpisa, da tudi preakljiivega blaga erarja (terjatev) pred zaslifbo fiskusa, ni smeti zarubiti, pa ni.**

Rekurzno sodišče pravi dalje, da govorijo za njegov nazor tudi določbe §§ 15 in 28, potem §§ 251 in 290 izvrš. reda. Tudi ta nazor ni pravilen. Naš izvršilni red je posnet po nemškem izvršilnem redu. Vkljub temu pa določbe nemškega izvršilnega reda, ki odgovarja našemu § 15., ni sprejel celotno, nego je **ravno besedo »fiskus«** eliminiral. Iz tega se vidi, da naš zakonodajalec pri sestavi § 15. ni imel in ni hotel imeti tudi države (erarja) v mislih. Da je temu tako, kaže govor, ki ga je imel dr. Klein kot vladni zastopnik v seji permanentne komisije z dne 9. oktobra 1914. leta ravno pri posvetovanju § 15. izvrš. reda, kateri govor se v kritičnem delu glasi: *Spezielle Bestimmungen für die Exekution gegen das Aerar seien nicht notwendig, weil, wenn es wirklich einmal zu einer Exekution gegen das Aerar käme, eben nur jenes gelten soll, was gegenüber jedem anderen Vermögenssubjekte in der Exekutionsordnung vorgesehen ist.* (Glej. Ger. Ztg., 1895, str. 61.)

Ravno tako nimata mesta §§ 251. in 290. izvrš. reda, ker le določata in sicer taksativno, kateri predmeti in katere zahteve so izvzete od izvršbe. Glede § 290. kažem tudi na to, kar sem navedel že zgoraj.

Odločba rek. sodišča, se sklicuje dalje tudi še na člen I. in IV. uvodn. zak. k izvrš. redu, češ da obstoje glede izplačil po državi posebni predpisi, ki so ostali v zmislu navedenih členov v veljavi in da je po teh predpisih bila dolžnost zahtevajoče stranke, da se je v prvi vrsti obrnila na oblast, ki je pristojna k nakazilu izplačila, in da bi le, če bi se bila ta oblast branila izdati nakazilo, mogla naperiti izvršba proti državi, v kolikor je to dopustno po obstoječih zakonih, da pa zahtevajoča stranka tega ni trdila in še manj dokazala.

Vse to utemeljevanje pa ne drži. Res je sicer, da obstoje glede izplačil po državi gotovi predpisi, ki so še sedaj v veljavi. Te predpise obsega naredba skupnih ministrstev z dne 24. oktobra 1897, št. 250 drž. zak., v katerih pa tudi ni govora o kaki dolžnosti zahtevajoče stranke, da se obrne v prvi vrsti, torej pred vložbo izvršilnega predloga, na oblast, ki je pristojna k nakazilu izplačila, nego govori le o uradnem nakazovanju izplačil vsled po sodiščih dobljenih sklepov.

§ 409. c. pr. r. določa 14dnevni paricijski rok, ne oziraje se na osebo ali kakovost obsojenca in zlasti tudi ne na to, da more biti obsojen v plačilo erar. Rok 14. dni zadostuje popolnoma, da obsojeni erar, oziroma njegov zastopnik, preskrbi potrebno plačilno nakazilo. Ako v kakem slučaju rok 14. dni ne bi bil zadosten, bi bila naloga toženega erarja, da že pri razpravi kaže na to v svrhu, da bi sodnik po analognem zmislu drugega odstavka § 409. c. pr. r. določil daljši paricijski rok.

V pričujočem slučaju je toženi vojni erar terjatev izrecno priznal in se je izdala priznalna rzsodba. Toženi vojni erar je bil zastopan po finančni prokuraturi kot pravni zastopnici erarja. Naloga finančne prokurate, ki ima v vsakem pogledu varovati gmotne koristi države (§ 1., točka 2. naredbe skupnega ministrstva z dne 9. marca 1898, št. 41 drž. zak.), je bila, da ukrene vse potrebno, da se nakaže pravočasno dolžna svota in se tožitelj in upnik obvestila o nakazilu. Da je bilo tako

postopanje finančne prokurate potrebno v korist po njej zastopanega erarja in da ravno nasprotno postopanje ni bilo v interesu države, je razvidno iz tega, da tečejo sedaj po nepotrebnem tudi 6% obresti od 15. julija 1921 naprej in to od znatnega zneska čez 80.000 K. Tudi ni v kakem slučaju izključena možnost, da bi vsled nasprotnega pasivnega zadržanja terjatev proti erarju celo zastarala in da bi bila država eventuelno potom z zopetnimi stroški združene tožbe prisiljena povrniti upniku škodo, pri čemur se opomni, da bi odškodninska tožba proti državi bila v zmislu čl. XII. zakona z dne 20. decembra 1867, št. 145 drž. zak., ki tako tožbo le proti upravnim uradnikom izključuje, dopustna.

Rekurzno sodišče poudarja končno v izpodbijanem sklepu, da se je na isto pravno stališče postavilo tudi bivše vrhovno sodišče v svoji plenarni odločbi (z dne 18. junija 1901) Spr. R. št. 173 GUNF št. 1465. Nevdržnost te vrhovne odločbe, kateri se je najbrže le priključilo rekurzno sodišče, je dokazana že po zgoraj izvedenem. Njena nevdržnost se močno napada v literaturi (glej navedbo dotične literature v Neumannovem komentarju izvršilnega reda pri § 15.) in se je celo zahtevalo zakonite odpomoči proti njej.

Rekurzno sodišče tudi prezre, da je toženi vojni erar neposredni dolžnik in ne tretjedolžnik (§ 295 izvrš. r.). Niti pri izvršbi po § 295 izvrš. reda se ne zahteva od upnika, da bi prosil za kako poprejšnje nakazilo pri oblasti, nego sodišče mora dostaviti tej oblasti izvršilni sklep in oblast sama ukrene nakazilo izplačila.

Glede navedene plenarne odločbe vrhovnega sodišča opomnim tudi še, da po njej le določbe prvega dela drugega oddelka izvršilnega reda, ki uravnavajo izvršbo v svrhu izterjanja denarnih terjatev, nimajo vporabe, ako upniku proti erarju prisojeni denarni znesek v paricijskem roku ni bil od oblasti nakazan. Iz tega sledi, da če je bil erar obsojen na izročitev kake stvari, ki je prišla neopravičeno v njegovo posest ali last, ako gre tedaj za izvršbo v smislu § 436. izvrš. reda, ni potreba poprejšnjega nakazila oblasti. To izreka odločba vrhovnega sodišča z dne 21. maja 1901, Pravnik (češki) 1901, str. 1718. Glej tudi Neumann: Exsekutionsordnung pri § 416, izvrš. reda. Iz navedenega pa tudi sledi, da pri izvršbi v zmislu § 436. ni treba nikakega poprejšnjega zaslifanja fiskusa, kakor naj bi bilo po splošnem mnenju rekurznega sodišča potrebno.

Res je dovolj, da se izplačila erarja zavlačujejo že vsled potrebnega uradnega nakazovanja po dotičnih oblastih in da so njegovi dolgovni iskalni (Holschulden) in ne donesni dolgovni (Bringschulden); še nadaljne zapreke staviti in dolžnosti nalagati upniku, je zato popolnoma odveč in kakor pokazano po zakonu neutemeljeno. Kredit in ugled države zahteva da se njeni dolgovni proti privatnikom, zlasti ki so že po sodnem izreku likvidni, poravnajo v določenem roku.

Ko sem že dogotovil predstoječa izvajanja, se mi je dostavila št. 9—12 Slovenskega Pravnika I. 1., v kateri se objavlja na straneh 266. in nasl. odločba (brez navedbe datuma) našega oddelka stola sedmorice, ki pritrjuje nazoru deželnega sodišča v Ljubljani, »da v izterjanje denarnih terjatev izvršba na državno premoženje po upravnih predpisih, kakor tudi po načelih izvršilnega reda ni dopustna, če ni zahtevajoči upnik popreje skušal doseči nakazilo plačila pri pristojnem nakazilnem uradu«. Tudi v tem slučaju je erar (železn.) neposredni dolžnik zahtevajočega upnika. Ta odločba sedmorice po izvajanju v mojem članku seveda ni pravilna. Obe odločbi, le-ta kakor v članku navedena nam-

reč prezreta, da ne gre za izvršbo v zmislu § 295. izvr. r., po kaferem vodi zahtevajoči upnik izvršbo **le proti svojemu dolžniku** na terjatev, ki pristojna baje **temu dolžniku proti erarju**. Tu je seveda treba posredovanja nakazilne oblasti, da se ugotovi, koliko ima in če ima dolžnik sploh kaj terjati od erarja ter ako je izvršba na njegovo terjatev sploh dopustna. Pa še v tem slučaju ne predpisuje § 295., da mora **zahtevajoči upnik** zahtevati pred izvršbo nakazilo, nego le da mora **izvršilno sodišče** dostaviti sklep nakazilni oblasti ter na predlog zahtevajočega upnika tudi likvidacijski oblasti, ki jo mora, **če je to predlagal, navesti**. Ako je pa erar sam neposredni dolžnik, ako je bil pravomočno obsojen in je terjatev tožnikovo tedaj že sodišče spoznalo kot pravilno in jo likvidiralo, zakaj naj bi bilo potem še potreba zahtevati po upniku nakazila in likvidacije pri pristojni oblasti? Erarju je dan rok za poplačilo terjatve in dies interpellat pro homine velja v takem slučaju tudi za erar. Upnik stori še odveč (§1434 o. d. z.), ako opominja, kakor v slučaju, ki ga navajam zgoraj v člauku, vojaško intendanturo, komando

Članek je pisan z najboljšim namenom! Glede kasne in otežkočene dosege plačila za blago, dobavljeno erarju, se dobavitelji često pritožujejo. Temu pa bi ne smelo biti tako. Le pravilno in kulantno postopanje katerihkoli oblastev, bodisi vojaških kakor civilnih, v zadevah državljanov pripomore do vzgojitve prave ljubezni do države.

Dopis iz trgovskih krogov.

Doposlane številke »Odvetniške pisarne« sem prejel ter vsebino prav z zanimanjem prečital. Dovolite gospod urednik malo prostora, da izrazim tudi jaz svoje misli glede Vaše organizacije, ter upam, da to dobri stvari ne bo škodovalo.

Jaz sem prvotno hotel biti »višji gospod«, a ker mi grški jezik ni šel v glavo, sem študije zapustil in šel v notarsko pisarno, misleč najti tukaj svoj poklic in srečo. A varal sem se. Takrat mi notarski in odvetniški uradniki nismo bili še organizirani, marveč se je organizacija šele pričela s ustanovitvijo društva odvetniških in notarskih uradnikov v Celju. Na to je organizacija začela ustanavljati skupine in izdajati tudi strokovno glasilo »Slovenska pisarna«. S tem se je začela razvijati organizacija našega stanu, ki je sicer dosegla nekaj koristi za naš stan, kakor zboljšanje plač, nedeljski počitek, penzijsko zavarovanje, a vendar organizacija ni dosegla zaželenega cilja zbog malomarnosti odvetniških in notarskih uradnikov, ker se to uradništvo ni dalo organizirati tako, kakor bi bilo želeli oziroma kakor so se organizirali drugi stanovi.

Že v začetku sem omenil, da kot privatni uradnik v notarski službi nisem našel zaželenega cilja in sreče. Kot mundant sem moral se preživljati in oblačiti s 25 K mesečno in kot konceptni uradnik tudi nisem s svojo plačo prišel dalje kakor do 80 K mesečno, in delati sem moral od 8.—12., od 2. do 6. ure in včasih še tudi dalje, ker gospodi notarji in odvetniki so poznali samo delo, posebno v prejšnjih časih, ko je bila naša organizacija šele v razvoju. Sedaj so posamezne organizacije v tem pogledu vsaj nekoliko zboljšale stališče notarskemu in od-

vetniškemu uradništvu, kar posnamen iz »Odvetniške pisarne«. Ko je prišel novi civilno-pravni red, se je pričakovalo, da se stanje vsaj konceptnih uradnikov znatno zboljša v odvetniških in notarskih pisarnah, a se to ni popolnoma uresničilo, ker so dosegli le posredovanje pri prvih narokih in manjših izvršilnih zadevah. Vsled tega se tudi ugled odvetniškega uradništva z novim civilnopravnim redom ni posebno dvignil . .

Ker sem toraj uvidel, da ne dosežem v svoji službi blagostanja, sem začel premišljevat, kam naj se obrnem, da se bo moje blagostanje zboljšalo, in da bom mogel misliti na boljšo bodočnost, posebno za stara leta, to se pravi, da bi lahko postal samostojen gospodar.

Jaz sem bil tedaj med onimi, ki so se pravočasno prebudili iz spanja ter mi je v srečnem momentu posijal žarek iz jasnega, da sem se oprostil sponj ter poletel v svet, da bi iztaknil kje kako službo, ki bi vsaj v gotovih procentih odškodovala moje delovanje.

Pričel sem tedaj novo karijero v trgovini, zaupajoč sam v sebe, da dosežen s vstrajnostjo in pridnostjo, ako delam od zore do mraka, vendar kako boljšo stopnjo v socialnem življenju, in posvetil sem se z vso vnemo svojemu novemu poklicu. Kmalu sem se poučil, da moj trud ne bode zastoj, da gre moja setev v klasje, in da ni daleč čas, ko me bode žetev bogato odškodovala za moj trud, kajti videl sem, da če se v novem poklicu trudim, imam nekaj od tega, med tem, ko v svoji bivši službi kot notarski uradnik nisem imel nič pozitivnega za svoj trud, ker plača je bila le nagrada za delo.

Nikoli nisem in menda tudi ne bom obžaloval svojega koraka, da sem zapustil službo notarskega uradnika in presedlal v trgovski stan. Služba odvetniškega in notarskega uradnika ne bi bila ena najslabših, ako bi v ta stan vstopali uradniki oziroma uradnice, ki bi v tem stanu vstrajali, in bili vsi svoji nalogi kos, in da bi se slednjič vsak zavedal, da je tudi on del koristne in potrebne človeške družbe, in da bi poslušal glas organizatorjev. Vsak odvetniški in notarski uradnik-ica bi moral biti organiziran v tej ali on strokovni organizaciji. Ako bi bili vsi odvetniški in notarski uradniki organizirani člani posameznih organizacij, bi tudi ugled in gmoten uspeh bila veliko večja, kakor sta bila in sta še dandanes. S tem bi postale organizacije močne in z njimi bi morali gg. šefi računati. Pa tudi organizacije bi morale se zavedati svojih dolžnosti in se truditi izboljševati za svoje člane boljše plače, penzijsko zavarovanje tako, ki bi odgovarjalo tudi plačilu penzijskih premij in slednjič življenjskim potrebam vsakega posameznika. Tako je pa penzijsko zavarovanje manj ali več le na papirju, da se mora veliko plačevati in za starost malo prejeti. Ravno tako je tudi z bolniško blagajno, ki zahteva veliko mesečno plačilo, pa ne nudi članom niti onih zdravil, katera zahteva vsaka poedina bolezen, ker z dohodki se masti le uradništvo teh zavodov, na škodo vsakega poedinca. Tukaj bi imele stanovske organizacije široko polje delovanja, v korist svojim članom, in bi bilo to veliko ko

ristnejše, kakor se potegovati za numerus clausus odvetnikov, ki privatno uradništvo ničesar ne briga. Ako bi se numerus clausus tudi dosegel, se s tem ne bi uradništvu nikakor zvišale plače.

Kakor sem namreč izvedel, se društvo v Mariboru najbolj poteguje za numerus clausus. Ko se je šlo za povišanje plač, se je skoraj izključno obravnavalo to vprašanje kakor tudi minuli mesec na zborovanju prve skupine v Ptuj. Numerus clausus bi mogoče bil koristen za one pisarne, ki so pa bele vrane, kjer ima pisarnovodja procenite od kupnih pogodb ali pa od čistega mesečnega donosa pisarne. Za numerus clausus naj se brigajo odvetniki sami če se hočejo, nikakor pa to ne spada pod delokrog naših stanovskih organizacij.

Sedaj, ko se snuje nov odvetniški red, bi bila naloga organizacij, da bi se konceptnim uradnikom z večletno prakso nudil širši delokrog ter zastopstvo pri sodiščih, kakor se to dandanes godi. Saj so vendar priproste kazenske stvari in bagatelne one točke, pri katerih bi lahko nejurist zastopal. Če lahko sprejema informacije in napravi tožbe, zakaj ne bi tudi pri sodišču smel pri teh zadevah zastopati. Ali na vse to se je pozabilo. Pa če že skoraj v dveh letih niso mogli odvetniki in notarji priboriti nov odvetniški oz. notarski tarif, kako bi se potem doseglo zgoraj omenjeno zastopstvo v korist pisarnovodij?

Drugi stanovi in obrti so dosegli z ozirom na vedno rastočo draginjo spremembo tarifov ali cen svojim proizvodom, le odvetniki in notarji še vedno delajo za sedajne razmere na zastarelem tarifu. Kaj pa če je temu kriv njihov lastni egoizem? Ker se boje, potem svojim uradnikom zopet izboljšati plače?

Z ozirom na vse to, kar sem tukaj navedel, priporočam onim odvetniškim uradnikom in uradnicam, ki hočejo še vstrajati pri njihovem stanu, da pristopijo stanovskim organizacijam in se tam organizirajo in da tvorijo tako skupno falango, ki jim bo če ne takoj, pa vsaj v doglednem času priborila boljšo sedanost in bodočnost.

Onim pa, ki bi hoteli šele vstopiti v odvetniške ali notarske pisarne, pa jim to vsekakor odsvetujem, ker se dobe tako za moške kakor ženske moči boljša mesta in poklici. Ako odvetniki in notarji ne bodo imeli naraščaja, se bodo morali odločiti za izboljšanje gmotnega stanu svojega uradništva. Če bi se tudi znašel stroj, ki bi se lahko v njega samo trobilo, in bi sam od sebe vse to izdelal, vendar bi moral vsak odvetnik ali notar imeti vsaj eno izurjeno moč, ki bi zastopala šefa v njegovi ne navzočnosti.

Tovariši in tovarišice!

Polagam Vam na srce, da pristopite vsak posameznik k že obstoječim stanovskim organizacijam, in da se taistih oklenete s vso vneto in s srcem in da taiste podpirate duševno in gmotno. Organizacije pa naj storijo

svojo dolžnost in se posebno potegujejo za izboljšanje gmotnega položaja odvetniškega in notarskega uradnika, posebno naj skrbijo za to, da se penzijsko zavarovanje spremeni tako, da bo odvetniškemu in notarskemu uradništvu za starost res v podporo in pomoč, kakor je penzija za državno uradništvo.

Bivši notarski uradnik.

Opomba uredništva. Ta članek se je v celoti priobčil le na izrecno željo dopisnika,

Zasebnim nameščencem. Klub privatnih nameščencev, Delavske zbornice v Ljubljani naznanja tem potom vsem zasebnim nameščencem, da je korporativno zapustil sejo Delavske zbornice, ki se je vršila dne 17. t. m. Klub se še ni odločil, ali naj položi svoje mandate, ali naj še naprej sodeluje. Da preprečimo z ničemur opravičljive napade na zastopstvo nameščencev v Delavski zbornici, že vnaprej konstatiramo, da je Klub zapustil sejo Delavske zbornice v protest majorizaciji zastopnikov delavstva nad nameščenstvom. Posledica uspele majorizacije bi bila, da zasebnemu nameščenstvu po statutu ne bi moralo pristojati razmeroma isto število mandatov v upravnem odboru bodoče Delavske zbornice, kakor jih predlaga za nameščence statut za glavno skupščino. S to svojo absenco brani Klub pravice nameščencev v Delavski zbornici ne proti današnji večini, ampak proti katerikoli večini v bodoče izvoljene Delavske zbornice in ne v korist današnjega zastopstva nameščencev, ampak v korist kateregakoli v bodoče voljenega zastopstva nameščencev v Delavski zbornici.

Osebne vesti.

Dve odvetniški pisarni v Mariboru in dve v Ptujju iščejo ugledne in vsestransko izurjene pisarniške ravnatelje s plačo od 6 do 7000 K. Vstop takoj ali pozneje. Sprejmejo se v odvetniško pisarno v Mariboru tri perfektne strojepiske in v Ptujju ena perfektna strojepiska. En strojepisec želi spremeniti svojo službo. Gospod dr. Josip Klemenčič, odvetniški kandidat v Mariboru, je položil odvetniški izpit. Našemu zvestemu članu ter prijatelju naše častitke.

Naš goriški tovariš Franjo Rakušček je vstopil kot pisarnovodja v pisarno g. dr. Bana v Ormožu, ter je pristopil k društvu kot član in naročnik »Odvetniške pisarne«.

**Pridobivajte vedno
in ob vsaki priliki
naročnike za naš list**